

Koti ja perhe numeroina 2013

Voit hakea lapsiperheen tukia verkossa
www.kela.fi/asiointi

Lisätietoja palvelunumeroista
ma–pe klo 8–18

Lapsiperheen tuet 020 692 206
Asumisen tuet 020 692 201

Sisältö:

Äitiysavustus	2
Adoptiotuki	2
Lapsilisä	2
Äitiys-, isyys- ja vanhempainraha	3
Lomakustannuskorvaus	4
Osittainen hoitoraha	4
Lasten kotihoidon tuki	5
Yksityisen hoidon tuki	6
Elatustuki	7
Erityishoitoraha sairaan lapsen vanhemmille	7
Yleinen asumistuki	8

Äitiysavustus

Oikeus: Suomessa asuva odottava äiti, jonka raskaus on kestänyt vähintään 154 päivää ja joka on käynyt neuvolassa tai lääkärissä terveystarkastuksessa ennen 4. raskauskuukauden päättymistä (myös ottovanhemmat alle 18-vuotiaana adoptoidusta lapsesta).

Määrä: Hakija saa valintansa mukaan joko äitiyspakkauksen tai 140 euron verottoman rahasumman. Äitiysavustuksia saa kaksi toista ja kolme kolmatta samalla kertaa syntynyttä lasta kohden: siis kaksosista yhteensä kolme avustusta.

Hakeminen: Viimeistään 2 kk ennen laskettua synnytysaikaa

Adoptiotuki

Oikeus: Suomessa asuva adoptiovanhempi, jonka luokse kansainvälinen lapseksiottamispalvelun antaja on nimennyt alle 18-vuotiaan lapsen sijoitettavaksi.

Määrä: Kiinteä tuki määräytyy adoptoitavan lapsen kotimaan perusteella. Jos samalla kertaa adoptoidaan enemmän kuin yksi lapsi, tukea myönnetään lisäksi 30 % tuen määrästä lasta kohden.

Viro	Filippiinit, Etiopia ja Venäjä	Etelä-Afrikka, Kenia, Kiina ja Kolumbia	Muut maat
1 900 e	3 800 e	4 500 e	3 000 e

Hakeminen: 2 kuukauden kuluessa lapsen hoitoon ottamisesta tai nimeämisestä

Lapsilisä

Oikeus ja määrä: Suomessa asuvan lapsen huoltaja saa lapsilisää alle 17-vuotiaista lapsista porrastettuna lapsiluvun mukaan.

Lapsilisän määrä lapsiluvun mukaan (e/kk)					
1. lapsesta	2. lapsesta	3. lapsesta	4. lapsesta	5. ja seuraa- vista lapsista	Yksinhuoltaja- jakorotus
104,19	115,13	146,91	168,27	189,63	48,55

Yksinhuoltajalle maksetaan korotus jokaisesta lapsesta. Etuus on veroton.

Maksaminen: Maksu alkaa lapsen syntymää seuraavan kuukauden alusta. Maksetaan sen kuukauden loppuun, kun lapsi täyttää 17 v. tai muuttaa ulkomaille.

Lapsilisän maksupäivät					
25.01.	26.03.	24.05.	26.07.	26.09.	26.11.
26.02.	26.04.	26.06.	23.08.	25.10.	20.12.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, takautuva hakuaika 6 kk

Äitiys-, isyys- ja vanhempainraha

Oikeus: Äidin raskaus on kestänyt 154 päivää ja äiti on asunut Suomessa tai EU- tai ETA-maassa vähintään 180 päivää välittömästi ennen laskettua synnytysaikaa. Äiti / isä on sairausvakuutettuna Suomessa.

Äitiysraha äidille: 105 arkipäivää. Alkaa 50–30 arkipäivää ennen lapsen laskettua syntymäaikaa. Erityisäitiysraha: raskauden alusta lähtien, jos työssä olevaa vaaratekijää ei voida poistaa.

Vanhempainraha äidille tai isälle: Välittömästi äitiysrahakauden jälkeen. Kesto määräytyy syntyvien lasten lukumäärän mukaan siten, että yhdestä lapsesta se on 158 arkipäivää ja jokaisesta seuraavasta 60 arkipäivää lisää. Vanhempainrahaa voi saada myös osittaisena, kun molemmat vanhemmat tekevät osa-aikatyötä. Adoptiovanhemmilla on oikeus vanhempainrahaan alle 7 v. adoptiolapsesta 200 arkipäivältä tai kunnes lapsen syntymäpäivää seuraavasta arkipäivästä on kulunut 234 arkipäivää.

Isyysraha isälle ja adoptioisälle: enintään 54 arkipäivää, joista 1–18 arkipäivää voidaan pitää äidin äitiys- ja vanhempainrahakaudella. Isyysrahapäivät on pidettävä ennen kuin lapsi täyttää 2 v. tai adoptiolapsen hoitoonottamisesta on kulunut 2 v. Koskee perheitä, joissa vanhempainpäiväraha lapsesta on alkanut 1.1.2013 jälkeen. Jos päiväraha on alkanut vuonna 2012, isyysraha maksetaan edellisen lain mukaan.

Määrä ja verotus: Riippuu hakijan työtuloista tai yrittäjän YEL/MYEL-vakuutuksen vuosityötulosta (vuonna 2013 pääsääntöisesti v. 2011 verotuksessa vahvistetuista tuloista), ks. päivärahataulukko, kuitenkin vähintään 23,77 e/pv. Työskentelypäiviltä ja opiskelijalle opintorahan nostamisen ajalta äitiys- ja vanhempainraha on vähimmäismääräinen; samoin asevelvollisuutta tai siviilipalvelusta suorittavan isyysraha.

Korotus työssä käyvälle tai yrittäjälle: äitiysrahaa maksetaan 56 ensimmäiseltä äitiysrahapäivältä enintään 90 % työtulosta; vanhempainrahaa sekä isyysrahaa enintään 75 % työtulosta 30 ensimmäiseltä arkipäivältä. Em. korotukset saa 54 552 euron vuosityötuloon saakka; ylittävältä osalta korotus on 32,5 %. Verollista tuloa. Tuloperusteita korotetaan palkkakertoimella vuosittain. Yli vuodenvaihteen jatkuviin päivärahoihin ei tehdä indeksitarkistusta.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi

Äitiysraha: viimeistään 2 kuukautta ennen laskettua synnytyisaikaa.
Erityisäitiysraha: viimeistään 4 kuukauden kuluessa päivästä, josta sitä halutaan saada.
Vanhempainraha: viimeistään 1 kuukausi ennen sitä päivää, josta se halutaan saada.
Isyysraha: viimeistään 2 kuukauden kuluessa siitä, kun lapsi on täyttänyt 2 v. tai adoptiolapsen hoitoonottamisesta on kulunut 2 v. (1.1.2013 voimaan tullut laki). Isyysraha edellisen lain mukaan haettava 2 kk kuluessa vanhempainpäivärahakauden päättymisestä. Isäkuukauden tuet: viimeistään 2 kuukautta ennen sen pitämistä. Ilmoitus Kelaan 2 kuukautta ennen kuin vanhempainrahakausi muutoin päättyisi.

Lomakustannuskorvaus

Oikeus: Työnantajalla on oikeus saada korvausta jokaiselta kalenterikuukaudelta, jolta hän maksaa vanhempainvapaalla olevalle työntekijälle vuosiloma-ajalta palkkaa, edellyttäen että päivärahapäiviä on kalenterikuukautena vähintään 14. Korvausta maksetaan 2,5 päivältä kalenterikuukaudelta.

Määrä: Korvaus päivää kohden on 300. osa vuosityötulosta, joka on ollut työntekijälle vuosiloman kertymisajalta maksetun päivärahan perusteena. Korvauksen perustetta korotetaan kertoimella, jonka suuruus on 1,26.

Hakeminen: 6 kuukautta jälkikäteen vanhempainrahakauden päättymisestä

Osittainen hoitoraha

Oikeus: Lapsen vanhempi, joka lyhentää työaikaansa lapsen hoidon vuoksi enintään 30 viikkotyötuntiin JA

- perheessä on alle 3-vuotias lapsi TAI
- lapsi on perusopetuksen 1.–2. luokilla TAI
- lapsi on pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä.

Kummatkin vanhemmista voivat saada hoitorahaa myös samanaikaisesti, jos toinen lyhentää työpäivää aamupäivästä ja toinen iltapäivästä.

Määrä ja maksaminen: 96,41 e/kk; verollista tuloa.

Maksetaan kuukauden viimeinen arkipäivä. Maksetaan siihen saakka, kun lapsi täyttää 3 vuotta. Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten vanhemmille 6-vuotiaasta kolmannen luokan loppuun eli 4 vuotta ja perusopetuksen 8-vuotiaana aloittavien vanhemmille yhteensä 3 vuotta.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, 6 kuukautta takautuvasti

Lasten kotihoidon tuki

Oikeus: Suomessa asuvien alle kouluikäisten lasten vanhemmat, kun lasta ei hoideta kunnan järjestämässä päivähoidossa. Edellytyksenä on lisäksi, että perheessä on alle 3-vuotias lapsi. Adoptiovanhemmilla oikeus myös yli 3-vuotiaasta lapsesta, kunnes vanhempainrahakauden alkamisesta on kulunut 2 vuotta tai lapsi aloittaa koulun.

Maksaminen ja määrä: Lasten kotihoidon tuen hoitoraha maksetaan erikseen jokaisesta tukeen oikeuttavasta lapsesta. Hoitolisä sen sijaan maksetaan vain yhdestä lapsesta, ja sen saaminen ja määrä riippuvat perheen tuloista.

Kotihoidon tuen hoitoraha e/kk	
yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta (yli 3-v. adoptiolapsesta)	336,67
kustakin seuraavasta alle 3-vuotiaasta lapsesta	100,79
kustakin muusta alle kouluikäisestä olevasta lapsesta	64,77

Hoitolisä: Kotihoidon tuen hoitolisää maksetaan vain yhdestä perheen hoitorahaan oikeuttavasta lapsesta enintään 180,17e/kk. Hoitolisä on verollista tuloa.

Kotihoidon tuen hoitolisä, johon vaikuttavat perheen koko ja tulorajat			
Perheen koko (henkilöä)	Tulot, joilla saa täyden hoitolisän e/kk	Vähennysprosentti	Tulot, joilla ei saa hoitolisää e/kk
2	1 160	11,5	2 726,66
3	1 430	9,4	3 346,65
4	1 700	7,9	3 980,57

Perheeseen luetaan vanhemmat ja enintään 2 alle kouluikäistä lasta. Jos perheen tulot ylittävät täyden hoitolisän tulorajan, täyttä hoitolisää vähennetään vähennysprosentin verran ylittävstä tulosta.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, 6 kuukautta takautuvasti

Yksityisen hoidon tuki

Oikeus: Suomessa asuvan alle kouluikäisen lapsen vanhempi, kun lasta ei hoideta kunnan järjestämässä päivähoidossa. Tukea voidaan maksaa perheen jokaisesta lapsesta. Tuki päättyy, kun lapsi menee kunnalliseen päivähoitoon tai kouluun.

Jos perheessä on alle 3-vuotias lapsi, vanhemmat voivat vaihtoehtoisesti valita joko lasten kotihoidon tuen tai yksityisen hoidon tuen. Jos perheelle myönnetään kotihoidon tuki esim. nuorimmasta alle 3-vuotiaasta lapsesta, perhe voi saada yksityisen hoidon tukea muista lapsista.

Hoidontuottaja:

- Yksityinen henkilö tai yhteisö, joka korvausta vastaan harjoittaa lasten päivähoitotoimintaa.
- Yksityinen henkilö, joka on tehnyt vanhemman kanssa vähintään kuukauden kestävästä työsopimuksen lapsen hoidosta. Hoitaja ei kuitenkaan saa olla saman perheen jäsen.

Määrä: Hoitoraha 171,40 e/lapsi/kk

Tulosidonnainen hoitolisä enintään 144,14 e/lapsi/kk

Yksityisen hoidon tuen hoitolisä, johon vaikuttavat perheen koko ja tulorajat			
Perheen koko (henkilöä)	Tulot, joilla saa täyden hoitolisän e/kk	Vähennys- prosentti	Tulot, joilla ei saa hoitolisää e/kk
2	1 160	11,5	2 413,35
3	1 430	9,4	2 963,36
4	1 700	7,9	3 524,50
Perheeseen luetaan vanhemmat ja enintään 2 alle kouluikäistä lasta. Jos perheen tulot ylittävät täyden hoitolisän tulorajan, täyttä hoitolisää vähennetään vähennysprosentilla ylittävästä tulosta			

Maksaminen ja verollisuus: Maksetaan suoraan hoidontuottajalle eli yksityiselle hoitajalle tai päiväkodille ja verotetaan hoidontuottajan tulona.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, 6 kuukautta takautuvasti. Perhe hakee tuen, vaikka se maksetaan hoidontuottajalle.

Elatustuki

Oikeus: Suomessa asuva alle 18-vuotias lapsi, jonka elatusvelvollinen vanhempi on ei ole maksanut elatusapua tai elatusapu on vahvistettu elatustukea pienemmäksi elatusvelvollisen puutteellisen elatuskyvyn takia. Oikeus elatustukeen on myös avioliiton ulkopuolella syntyneellä lapsella, kun isyyttä ei ole vahvistettu, tai adoptiolapsella, jonka adoptiovanhempi on yksin adoptoinut.

Määrä ja verotus: 151,85 e/kk/lapsi; veroton etuus

Maksaminen: Kuukauden 10. päivä nostajan tilille. Jos pankit ovat kiinni maksupäivänä, tuki maksetaan edeltävänä pankkipäivänä.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi. Lapsen huoltaja tai 15 vuotta täyttänyt lapsi itse; 3 kk takautuvasti

Alle 16-vuotiaan vammaistuki

Ks. Terveys ja kuntoutus

Erityishoitoraha sairaan lapsen vanhemmille

Oikeus: Äiti tai isä, joka osallistuu alle 16-vuotiaan lapsen hoitoon tai kuntoutukseen sairaalassa, sairaalan tai erityishuoltopiirin poliklinikalla, kuntoutus- tai sopeutumisvalmennuskurssilla taikka sairaalahoitoon tai sairaalan poliklinikkahoitoon liittyvässä kotihoidossa ja on estynyt tekemästä työtään eikä saa poissaolon ajalta palkkaa.

Edellyttää vaikeaa sairautta, mm. vaikeaa kehitysvammaa, leukemiaa, vaikeasti tasapainotettavaa diabetesta jne. paitsi silloin, kun on kyseessä 0-6-vuotiaan lapsen sairaala- tai poliklinikkahoito.

Määrä ja verotus: Riippuu hakijan työtuloista tai yrittäjän eläkevakuutuksen vuosityötuloista kuten sairauspäiväraha. Vähintään 23,77 e/pv; voidaan maksaa sairaalahoidon tai kuntoutuksen ajalta kummallekin vanhemmalle, jos lääkäri katsoo kummankin osallistumisen lapsen hoitoon tarpeelliseksi. Verollista tuloa.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, 4 kk takautuvasti

Yleinen asumistuki

Oikeus: Pienituloinen ruokakunta Suomessa sijaitsevan vuokra-, asumisoikeus- tai omistusasunnon asumiskustannusten vähentämiseksi

Määrä: 80 % kohtuullisista asumismenoista, jotka ylittävät ruokakunnan kokoon, tuloihin ja asunnon sijaintiin perustuvan omavastuun. Pienin maksettava määrä on 16,81 e/kk. Määrän voi arvioida Internetissä www.kela.fi/laskurit

Asumismenot

Asumistuen suuruutta määrittäessä ovat perustana joko enimmäisasumismenot tai niiden alle jäävät hyväksyttävät asumismenot, joihin lasketaan

- vuokra-asunnossa: vuokra, erikseen maksetut lämmitysmenot enintään alla olevien lämmitysmenojen mukaan sekä erillisenä maksettu vesimaksu, enintään 27,15 e/henkilö/kk
- asumisoikeusasunnossa: käyttövastike ja erilliset lämmitysmenot ja vesimaksu kuten vuokra-asunnossa
- omassa osakeasunnossa: vastike ja erilliset lämmitysmenot ja vesimaksu kuten vuokra-asunnossa
- omassa omakotitalossa: lämmitysmenot valtioneuvoston asetuksen mukaisina (ks. alla) sekä niihin lisättyä kiinteistön hoitomenoina 68,13 e asuntoa ja 28,25 e henkilöä kohden kuukaudessa.

Lämmitysmenot

Asunnon pinta-ala (m²) kerrotaan

- 1,27 eurolla I lämmitysryhmään kuuluvissa kunnissa*
- 1,40 eurolla II lämmitysryhmään kuuluvissa kunnissa*
- 1,55 eurolla III lämmitysryhmään kuuluvissa kunnissa*

*Asuinkunnan lämmitysryhmä on määritelty valtioneuvoston asetuksessa.

Omistusasunnossa lasketaan asumismenoihin lisäksi 55 % henkilökohtaisten asuntolainojen koroista.

Asunnon koko: Asumistuen suuruutta määrittäessä otetaan huomioon enintään seuraavat asunnon neliömetrit ruokakunnan henkilöluvun mukaan:

Ruokakunnan henkilöluvun mukaiset asunnon neliömetrit							
1	2	3	4	5	6	7	8
37	57	77	90	105	115	125	135

Enimmäisasumismenot e/m²/kk: Jos asumismenot ylittävät valtioneuvoston asetuksessa määritellyt enimmäisasumismenot, asumistuki lasketaan enimmäisasumismenoista. Ne on määritelty asunnon sijainnin, iän ja koon mukaan. Asunnon iällä tarkoitetaan valmistumis-, perusparannus- tai peruskorjausvuotta.

Enimmäisasumismenot: keskuslämmitys tai siihen rinnastettava lämmitysjärjestelmä

Asunnon ikä	Asunnon koko (neliömetreinä)				I kuntaryhmä		
	–25,9	26–30,9	31–35,9	36–45,9	46–60,9	61–80,9	81–
1985	14,02	13,18	12,34	11,57	11,10	10,86	10,78
1986–95	14,85	14,00	13,16	12,68	12,37	11,94	11,85
1996–	15,35	14,51	13,67	13,18	12,88	12,44	12,36

Asunnon ikä	Asunnon koko (neliömetreinä)				II kuntaryhmä		
	–25,9	26–30,9	31–35,9	36–45,9	46–60,9	61–80,9	81–
1985	13,18	12,34	11,50	10,73	10,25	10,02	9,93
1986–95	14,00	13,16	12,32	11,84	11,53	11,60	11,01
1996–	14,51	13,67	12,83	12,34	12,04	11,60	11,52

Asunnon ikä	Asunnon koko (neliömetreinä)				III kuntaryhmä		
	–25,9	26–30,9	31–35,9	36–45,9	46–60,9	61–80,9	81–
1985	11,80	10,96	10,12	9,67	9,36	9,16	9,08
1986–95	13,08	12,24	11,40	11,04	10,66	10,22	10,14
1996–	13,58	12,74	11,90	11,55	11,16	10,73	10,64

Asunnon ikä	Asunnon koko (neliömetreinä)				IV kuntaryhmä		
	–25,9	26–30,9	31–35,9	36–45,9	46–60,9	61–80,9	81–
1985	10,96	10,12	9,28	8,82	8,52	8,32	8,24
1986–95	12,24	11,40	10,56	10,20	9,82	9,38	9,30
1996–	12,74	11,90	11,06	10,71	10,32	9,88	9,80

Enimmäisasumismenot: muu lämmitysjärjestelmä

Asunnon kunta- ryhmä	Asunnon koko (neliömetreinä)						
	–25,9	26–30,9	31–35,9	36–45,9	46–60,9	61–80,9	81–
I	7,69	7,52	7,35	7,25	7,22	7,17	7,10
II	7,52	7,35	7,18	7,08	7,05	7,00	6,93
III	7,01	6,85	6,68	6,58	6,54	6,51	6,48
IV	6,17	6,00	5,84	5,74	5,70	5,67	5,63

Kuntaryhmä I: Helsinki

Kuntaryhmä II: Espoo, Kauniainen ja Vantaa

Kuntaryhmä III: Hyvinkää, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kerava, Kirkkonummi, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Nurmijärvi, Oulu, Pori, Porvoo, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sipoo, Tampere, Turku, Tuusula, Vaasa, Vihti

Kuntaryhmä IV: Kaikki muut kunnat

Tulojen ja omaisuuden vaikutus: Tuen määrään vaikuttavat kaikkien ruokakuntaan kuuluvien bruttokuukausitulot. Tulot eivät vaikuta asumistukeen, jos bruttotulot ovat enintään ruokakunnan koon mukaisen alimman tulorajan suuruiset.

Tulot eivät vaikuta asumistukeen lainkaan, jos ne ovat enintään (e/kk)						
Asunnon sijainti	Ruokakunnan koko (henkilöä)					
	1	2*	3	4	5	6
I–II kuntaryhmä	700	760	910	1030	1240	1450
III kuntaryhmä	700	730	835	970	1135	1330
IV kuntaryhmä	700	730	775	880	1015	1210

*Jos kahden henkilön ruokakuntaan kuuluu alaikäinen lapsi (= yksinhuoltajaperhe), kuukausitulon yhteismäärästä vähennetään 90 euroa.

Tulot estävät asumistuen saamisen, jos ne ylittävät (e/kk)						
Asunnon sijainti	Ruokakunnan koko (henkilöä)					
	1	2*	3	4	5	6
I–II kuntaryhmä	1855	2440	3175	3445	4150	4615
III kuntaryhmä	1675	2215	2830	3130	3820	4150
IV kuntaryhmä	1555	2065	2635	2980	3520	3985

Ruokakunnan jäsenten yhteenlaskettu omaisuus, josta on vähennetty velat, vaikuttaa asumistuen määräytymiseen, jos ruokakunnan omaisuus ylittää valtioneuvoston asetuksessa vahvistetun ruokakunnan koon mukaisen määrän. Ylittävästä omaisuudesta lasketaan tuloa 15 % ja kuukausituloa varten tulon määrä jaetaan kahdellatoista.

Omaisuusraja ruokakunnan henkilöluvun mukaan e/v					
Ruokakunnan henkilöluku					
1	2	3	4	5	6
12 650	14 750	16 850	18 950	21 050	25 250

Omassa käytössä olevaa asuntoa ei lueta mukaan omaisuuteen.

Maksaminen ja verotus: Maksetaan kuukauden 1. pankkipäivänä joko ruokakunnan tai vuokranantajan tilille. Asumistuki on veroton.

Hakeminen: www.kela.fi/asiointi, takautuen hakemista edeltävän kuukauden alusta.